

## АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРНИМИ ЛАНДШАФТАМИ

Дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок щодо закономірностей формування, функціонування, трансформації та збереження культурних ландшафтів, а також сучасних підходів до їх управління в умовах суспільних, економічних та екологічних змін. Особлива увага приділяється взаємодії природних і суспільних компонентів ландшафту, ролі землекористування у формуванні культурних ландшафтів та збереженню їх природної, історико-культурної й естетичної цінності.

У межах дисципліни розглядаються поняття, структура та типологія культурних ландшафтів, особливості їх формування під впливом господарської діяльності та історичного розвитку територій, принципи оцінювання їх цінності й стану. Вивчаються підходи до аналізу трансформації земельних ресурсів, ґрунтового покриття, природних екосистем та просторової структури культурних ландшафтів. Важливою складовою дисципліни є опанування сучасних інструментів управління культурними ландшафтами, зокрема ландшафтного планування, просторового аналізу, картографування, геоінформаційних технологій та дистанційного зондування Землі. Розглядаються питання охорони та відновлення цінних ландшафтів, збереження традиційних систем землекористування, раціонального використання земельних ресурсів, підтримання ґрунтового потенціалу та забезпечення екологічної стійкості територій.

Особлива увага приділяється інтеграції природоохоронних, соціально-економічних та історико-культурних аспектів у процеси територіального планування. Здобувачі набувають здатності оцінювати сучасний стан культурних ландшафтів, визначати проблеми та ризики їх трансформації, обґрунтовувати напрями збереження, відновлення й сталого використання територій, а також розробляти управлінські рішення з урахуванням інтересів місцевих громад та принципів сталого розвитку.

Дисципліна має міждисциплінарний характер і поєднує положення ландшафтознавства, ґрунтознавства, географії, геоекології, історико-культурної спадщини, землевпорядкування та територіального планування, що забезпечує комплексне розуміння особливостей функціонування культурних ландшафтів і формує практичні компетентності для їх ефективного управління.

**Мета:** сформувати у здобувачів системне розуміння закономірностей утворення, функціонування та трансформації культурних ландшафтів, їх природної, історико-культурної та соціально-економічної цінності; здатність комплексно оцінювати стан культурних ландшафтів, аналізувати вплив землекористування на

їх структуру та стійкість і застосовувати сучасні підходи до їх збереження, відновлення та сталого використання.

**Завдання:** вивчення дисципліни спрямовано на формування уявлень про утворення, функціонування, використання культурних ландшафтів, зокрема:

- сформувати системне розуміння закономірностей формування, структури, функціонування та трансформації культурних ландшафтів, їх природної, історико-культурної та соціально-економічної цінності;
- навчити комплексно оцінювати стан культурних ландшафтів\*\*, зокрема природних компонентів, ґрунтового покриву та земельних ресурсів, визначати основні чинники й ризики їх деградації;
- опанувати сучасні методи дослідження, картографування та моніторингу культурних ландшафтів, у тому числі із застосуванням ГІС-технологій, дистанційного зондування Землі та просторового аналізу;
- сформувати здатність обґрунтовувати заходи щодо збереження, відновлення та раціонального використання культурних ландшафтів з урахуванням їх природної та історико-культурної цінності;
- сформувати навички застосування принципів ландшафтного та територіального планування для розроблення управлінських рішень, спрямованих на сталий розвиток територій та збалансоване використання земельних ресурсів.

**Структура навчальної дисципліни:** загальний обсяг 90 годин, у тому числі 28 годин навчальних: 14 год. – лекції, 14 год. – практичні заняття; 62 години самостійної роботи. Форма заключного контролю – залік

**Забезпечення дисципліни:** Лаврук Тетяна Миколаївна, к. геогр. н., доцент кафедри землезнавства та геоморфології.